

דעות אחרונות

בשולי

ידיעות אחרונות

תקינות פוליטית מטורפת

להקת "טיפקס" מתכוננת להופיע באירווזיון עם שיר מחאה הנושא מסר לאנושות: נגד מלחמה גרעינית ונגד שליטים מטורפים המסוגלים ללחוץ על הכפתור. על פניו זהו מסר שאינו שנוי במחלוקת. ובכל זאת, הנהלת האירווזיון שוקלת לבטל בגללו את השתתפותה של ישראל בתחרות.

בימי המלחמה הקרה התקבלו מסרים אנטי-מלחמתיים בהתלהבות בעולם התרבות, ול"טיפקס" היה מובטח מקום של כבוד על הבמה. הפחד מפני שואה גרעינית חילחל אז עמוק לתודעתם של האזרחים משני צידי מסך הברזל, ואיחד אותם בשאיפה למנוע ממנהיגים אחוזי דיבוק ללחוץ על הכפתור.

אלא שהמלחמה הקרה חלפה, ואיתה גם אימת העימות הגרעיני בין המעצמות. דעת הקהל השמאלית והליברלית במערב, ובמיוחד באירופה, ממקדת כעת את תשומת ליבה בתופעות מסוכנות אחרות, כמו זיהום הסביבה וההתחממות הגלובלית. העובדה שכמה שליטים מטורפים ממשיכים לפתח נשק גרעיני כבר לא מעניינת אותם. לא רק לא מעניינת: התנגדות לשליטים אלה ולתוכניותיהם הסהרוריות נתפסת כאקט לא תקין פוליטי. לאיש שמאל ליברלי באירופה הרי ברור לגמרי, שאובי האנושות מס' 1 הוא נשיא ארצות הברית ג'ורג' בוש, ולא נשיא איראן אחמדינ'ג'אה. האחרון נהנה אפילו מיחס סלחני משהו, בהיותו ראש חץ במלחמת הקודש נגד אמריקה של בוש. וכך, בעיוות מוסרי שלאדם הגון קשה להבינו, לא תקין פוליטי להשמיע באירופה של ימינו שירים נגד פצצה גרעינית, משום שהם עלולים לפגוע ברגשותיו של המשטר האיראני (ואולי גם הצפון קוריאני), ולעורר מחלוקת פוליטית.

לשיבוש השיפוט המוסרי של הסלונים התרבותיים של אירופה ואמריקה ביטויים מקוממים נוספים. מדי יממה מתפוצץ מחבל צמא דם במרכזי אוכלוסייה הומי אדם בעיראק, ורוצח עשרות, ולעיתים אף מאות, אזרחים חפים מפשע, ובהם שיעור גבוה של נשים וילדים. אף תנועת התנגדות לכיבוש בהיסטוריה לא שמה לה למטרה לרצוח בעיקר את בני עמה שלה. אף על פי כן, לא התקיימה עד כה בערי אירופה אפילו הפגנת מחאה אחת נגד מעשי הטרור הרצחניים בעיראק. כי אם הטרור הזה נזקף איכשהו, ולו בעקיפין, לחובת ארה"ב, הרי שהוא נכון ומוצדק. לפחות בעיני השמאל המפונק של המערב.

הרעיון שאפשר להתנגד גם למדיניות של בוש בעיראק וגם לרצח העם שמבצעים עכשיו בשטיות מזויעה הטרוריסטים המוסלמים שם לא עולה על דעתו של אינטלקטואל לונדוני, הקורא בשקידה את היומן "אינדיפנדנט". כפי שלא עולה על דעתו שאפשר למחות נגד הפצצה הגרעינית של אחמדינ'ג'אה וגם נגד זיהום האטמוספירה.

כי בדבר אחד אין ספק: אילו הביאה "טיפקס" לאירווזיון פזמון מחאה נגד מי שגורמים להתחממות כדור הארץ, אף אחד ממארגני התחרות לא היה מעלה בדעתו לפסול את הטקסט. אדרבא, הכל היו משבחים אותו. יש לנו גם בסיס סביר להניח, כי אילו שלחה ישראל לתחרות שיר שלום אוטופי, המציג את הקונפליקט הישראלי-פלסטיני כסכסוך מטופש על מיקומו של דוכן הפלאפל, היה המסר שלו נושא חן בעיני הקומיסרים של התרבות האירופית.

אבל מחאה, ולו מרומזת, נגד הטרור הגרעיני של שליטי איראן – מקומה לא יכירנה באירווזיון. הם וחלילה. זה לא אנטי אמריקאי ולכן זה גם לא תקין פוליטי.

כך הפכה תקינות פוליטית לזן חדש של צניזורה פוליטית: צניזורה האוסרת למחות נגד פוליטיקאים שמכינים מלחמות השמד גרעיניות.

סבר פלוצקר

© כל הזכויות שמורות לידיעות אחרונות בע"מ אין להעתיק, להפיץ, לשכפל, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגרי מידע, לשדר בדרך כלשהי (בכתב, בדפוס או במדיה אחרת) – ובכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר – חלק כלשהו של העיתון (לרבות טקסט, אירוסים, צילומים, תמונות, מפות, גרפיקה) הן בגרסה טקסטואלית והן בדפוס מעוצבים, לרבות באמצעות הקלטה והקלדה, ללא אישור מפורש בכתב מהמוציאה לאור, ידיעות אחרונות בע"מ

אריאל רובינשטיין • העתק לוועדת שוחט

פורים של האוניברסיטאות

ציבור הפרופסורים להגנת האקדמיה-לא-אקדמיה כמיטב המסורת הבורגנית.

בפרשה האחרונה התודע הציבור לכך ש"האוניברסיטאות מעניקות חסות אקדמית" לכל מיני תוכניות לימודים. מעולם לא הבנתי את הביטוי "חסות אקדמית". אולי הכוונה היא שפרופסור אמריטוס מהאוניברסיטה מתכבד לרפרף בתוכניות הלימודים, ואולי שהאוניברסיטה מעניקה שירותי קפטריה. בעיקרו מדובר בקשקוש של יחסי ציבור. יוצאי "שינוי" באוניברסיטאות משמיצים את הכשרי הכשרות של הבר"צים, וטוענים שהם נקנים במצלצלים. לתשומת ליבם: לחסות האקדמיות של אוניברסיטאות אין משמעות ראויה יותר.

נוכח הטשטוש שהנהיגו האוניברסיטאות בין לימודים אקדמיים לתוכניות פופוליות, לא מפליא שהייתה מי שלא ייחסה משמעות יתרה להברל. גם אני מתקשה להבינו. התחפוש של אסתר רבינו טרם מן נתפרה כמו בגד פורים. הקרנבל של האוניברסיטאות צועד במיושבות דעת פרופסורית, עוטה גלימה שחורה וכובע מרובע, אבל הוא רעה חולה ועצובה.

העתק לוועדת שוחט... ■

בה האקדמיה את פעילותה לתוכניות מפקפקות של חינוך מקצועי זוהר ולתוכניות חוץ עממיות. חלקן הגדול של תוכניות אלו כלל לא מלומדות על-ידי הסגל האקדמי. האוניברסיטאות נייטו לצבור כוח פוליטי, להרשים את הציבור, לעבוד על הממשלה ולהסתחבק עם נגדי ממון, אבל ברוב מרצן התבלבלו ושכחו את עילות קיומה של זכות היתר המופלאה שמעניקה החברה לאנשי הסגל באוניברסיטאות: לחשוב, לעשות מחקר חופשי ולהנחיל השכלה לשמה.

נכון, קשה להגדיר את האקדמיה, אבל מדענים ואנשי אקדמיה יודעים לזהות את התחומים האלה היטב. ליצני האקדמיה מובדלים בקמפוסים כמו שברחוב צפניה יודעים מי נושף בעורפו של הגאון מווילנה ומיהו כותב קמעות.

בשירות פרטיות מלעיוזם פרופסורים על רמתם של חוגים ותוכניות שהוכנסו לאוניברסיטאות בתאווה פופולרית וממון. בפיהם של מרצים בתוכניות של בתי הספר למינהל עסקים סאטירות על רמתם הילדותית של קורסים, בתוכניות לימודים שנבנו כדי לא לדרוש חס ושלום יותר מדי מפרחי כהונת הממון. אבל, כאשר הרברים מגיעים לדיונים ציבוריים, או אפילו פנים-אוניברסיטאיים, מתייצב

אסתר רבינו טרמטן נולדה ברחוב צפניה, מרחק שני רחובות מהיכן שאני גדלתי. סביר שראיתי אותה כבר פעם בפורים, מחופשת על המדרכות של שכונת כרם אברהם בירושלים. תחפושתה הבוגרת של טרמטן היא חלק מעדלאידע מזיקה, שאותה לכולנו יש הזמנות לראות גם לא בפורים – בפרסומים, בדיעונים ועל לוחות המודעות של מרבית האוניברסיטאות בארץ.

חרי עין הבחינו שטרמטן לא טענה שהיא למדה מתמטיקה באוניברסיטה העברית, סיימה מסכת ליימודים במחלקה לפילוסופיה בבראילון, למדה הנדסת חשמל בטכניון או רכשה השכלה בהיסטוריה באוניברסיטת חיפה. מה שהיא ייחסה לעצמה היו לימודים הקרובים למכללות ליטה, לטביה, גולן, זור לו והסביבה יותר מאשר ללימודים אוניברסיטאיים של ממש.

בקרנבל של האוניברסיטאות בישראל התחפשו לאקדמיות תוכניות לימודים כמו "יישוב סכ" סוכים", "לימודי ממשל" ו"לימודי ביטחון", תוכניות שמקומן הנכון הוא במשולש שבין הבורסה ברמת-גן, המסיבה של גאידמק והקריה בתל-אביב ולא באוניברסיטאות מחקה. במקום להתמקד במה שרק היא יכולה לעסוק בו, מחקר והוראה לשמם, הרחי

ישראלים 2007 || גלי איתן

ישראלים בפריז. יהונתן איביש, 29, מול הפסנתר במועדון הג'ז הפריזאי "סאנסט". יהונתן מתגורר בכפר טרמולה עם אשתו סנדרין, בתו ובנו. הוא בא לשלושה חודשים לפרויקט קהילתי במתנס בחבל אלזס, ומאז הוא כאן כבר שש שנים, "כי טוב לי. העובדה שאני חי בצרפת דווקא חיקה את הקשר שלי עם העברית. נהיית יותר סקרן לגבי המקום שממנו באתי ולשפה שדיברתי. העברית נשארה העוגן שלי". כיום הוא עובד עם במאית ישראלית, שרון מוהר, שחיה בכפר לידו, על מופע המבוסס על שירי ילדים שאביו כתב. ההקלטה נעשתה בארץ, והדיסק ייצא בארץ בקרוב. ולמה הוא הכי מתגעגע? "למשפחה, לאנשים ולאווירה".